कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत
स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्षको नेपाली शिक्षा
(नेपा.शि. ५९८) पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत
शोधपत्र

शोधार्थी

काशीराज खतिवडा

त्रि.वि. दर्ता नं. ४२०२-८५
क्याम्पस रोल नं. २४८/०५९
परीक्षा क्रमाङ्क २८०७१३/०६१

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
शिक्षाशास्त्र सङ्काय
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
कीर्तिपुर

२०६४

शोधनिर्देशकको सिफारिस-पत्र

नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्षको नेपाली भाषा शिक्षा विषयको नेपा. शि. ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत "कक्षा ७ पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको अध्ययन" शीर्षकको शोधपत्र शोधार्थी काशीराज खतिवडाले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । यस शोधकार्यसँग म पूर्ण सन्तुष्ट छु । अतः यस शोधपत्रलाई आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मितिः २०६४/५/२१ शोधनिर्देशक

डा. हेमाङ्गराज अधिकारी
प्राध्यापक, त्रिभुवन विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र सङ्काय,
कीर्तिपुर

स्वीकृति - पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली शिक्षा विभागका शोधार्थी काशीराज खतिवडाले स्नातकोत्तर (एम.एड्.) तहमा नेपाली शिक्षा विषयको नेपा. शि. ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत गर्नुभएको "कक्षा ७ पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको अध्ययन" शीर्षकको शोधपत्र उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

क्रम संख्या	नाम	दस्तखत
१.	प्रा. भोजराज ढुङ्गेल	....
२.	प्रा. डा. हेमाङ्गराज अधिकारी	....
३.	प्रा. डा. रामचन्द्र लम्साल	....
४.	प्रा डा. केदारप्रसाद शर्मा	....
५.	सह-प्रा. डा. पारसमणि भण्डारी	....

मितिः २०६४/५/२१

कृतज्ञता ज्ञापन

"कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको अध्ययन" शीर्षकमा प्रस्तुत शोधपत्र मैले त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्षको नेपाली शिक्षा विषयको नेपा.शि.५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि तयार पारेको हुँ । शोधकार्य निश्चय नै जटिल हुँदोरहेछ । त्यसमा पनि क्षमताको अध्ययन विषयमा कलम चलाउँदा अझै अप्ठ्यारो हुँदोरहेछ, जुन कुरा शोधकार्यको लेखनपछि अनुभव भयो । यस शोधपत्रको तयारीका सन्दर्भमा सर्वप्रथम शोधपत्र लेख्नका लागि दोस्रो वर्षको सुरुमै सुझाव दिनुहुने आदरणीय गुरु प्रा.डा. केदारप्रसाद शर्माज्यूप्रति आभार प्रकट गर्दछु । त्यसैगरी प्रस्तुत शोधपत्र लेख्न विभागीय स्वीकृति प्रदान गर्ने आदरणीय गुरु भोजराज ढुङ्गेलज्यू र शोध शीर्षक छनोटलगायत शोधपत्र लेखनमा जुनसुकै समयमा पनि सुझाव दिई मार्गनिर्देश गर्नुहुने शोधनिर्देशक आदरणीय गुरु प्रा.डा. हेमाङ्गराज अधिकारीज्यूप्रति म हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

शोधप्रस्तावदेखि शोधपत्र तयार गरुञ्जेलसम्म प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले सल्लाह, सुझाव र सहयोग गर्नुहुने नेपाली शिक्षा विभागका सबै आदरणीय गुरुज्यूहरूप्रति पनि म उत्तिकै आभारी छु । अध्ययनको सुरुवातदेखि प्रस्तुत शोधपत्र तयार गरुञ्जेलसम्म कक्षाकोठाभित्र, कक्षाकोठाबाहिर, बाटोमा हिँड्दाहिँड्दै र टेलिफोनसमेतबाट पनि विषयवस्तुसँग सान्दर्भिक सुझाव दिई यहाँसम्म ल्याइपुऱ्याउन अमूल्य समय प्रदान गर्नुहुने आदरणीय गुरुज्यूहरूबाट भविष्यमा पनि यस्तै सहयोग पाउने उज्यालो आशाको कामना गर्दछु ।

मेरो अध्ययनलाई यहाँसम्म ल्याउन पारिवारिक समस्याहरूलाई एक्लै बहन गरी बाटो खुल्ला गरिदिने मेरी श्रीमती रञ्जु खतिवडा, पढाइलाई सर्वोपरी मान्ने, पढाइको पूर्णविराम कहिल्यै हुँदैन भन्ने मान्यता राख्ने र हरेक पक्षबाट सहयोग गरी अध्ययनका लागि प्रेरित गर्ने प्यारो भाइ नारायणप्रसाद खतिवडा, काठमाडौंको लामो बसाइलाई सहज मान्दै मेरो पढाइलाई हौसला दिँदै सहयोग गर्ने भाइबुहारी सञ्जु खतिवडालगायत छोराहरू विशेष खतिवडा, विख्यात खतिवडा, छोरी विश्रुती खतिवडा र भतिजो प्रसन्ना खतिवडालाई हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विद्यालयको अध्यापन कार्यका आउने बाधाहरूलाई पन्छाउँदै समस्याहरूको निराकरण गरी मेरो पढाइलाई यहाँसम्म ल्याउन मलाई सहयोग गर्ने कार्यरत विद्यालय श्री त्रिवेणी उच्च माध्यमिक विद्यालय, कटारी, उदयपुरका प्र.अ. राजेन्द्रप्रसाद निरौला, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक साथीहरूलगायत प्यारा विद्यार्थीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मेरो सहपाठी मित्र दिपकबाबु निरौला जसले मलाई अध्ययन गर्दादेखि यो शोधपत्र तयार गरुञ्जेलसम्म जुनसुकै बेला पनि सहयोग गर्नुभएको हो– लाई हृदयदेखि नै आभार व्यक्त गर्दछु ।

शोधपत्रको शुद्धाशुद्धीलगायत स्तरीय शोधपत्र छपाइप्रति निरन्तर अभिरुचि लिई यसको प्रकाशनमा सहयोग गर्नुहुने आदरणीय सर विश्वराज ढुङ्गानालाई हार्दिक धन्यवाद ।

अध्ययनसँग सम्बन्धित सान्दर्भिक पुस्तक तथा शोधप्रतिवेदनहरू उपलब्ध गराइ दिने त्रि.वि. केन्द्रीय पुस्तकालय, सी.आर.सी. पुस्तकालय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गतको सम्प्रेषण पुस्तकालय र नेपाल-भारत मैत्री पुस्तकालयप्रति उत्तिकै आभारी छु । अनुसन्धान अध्ययनका लागि विद्यार्थी उपलब्ध गराई आवश्यक सहयोग पुऱ्याउने प्रतिनिधि विद्यालयका प्रधानाध्यापक, विषय शिक्षक तथा विद्यालय परिवारलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । सामग्री सङ्कलनका क्रममा विद्यार्थीहरूको उत्साहजनक सहभागिताले अनुसन्धान अध्ययनमा थप ऊर्जा मिलेको प्रसङ्ग सम्झँदै सम्बन्धित छात्र-छात्राहरूको शैक्षिक प्रगतिको कामना गर्दछु । कम्प्युटर सेटिङ्ग गरिदिने भोला महर्जनलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा म प्रस्तुत शोधपत्र आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालय नेपाल भाषा शिक्षा विभाग, कीर्तिपुरसमक्ष पेश गर्दछु ।

धन्यवाद ।

मितिः २०६४/०५/०६

शोधार्थी
काशीराज खतिवडा
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
कीर्तिपुर

विषय सूची

परिच्छेद एक
शोधपरिचय

क.सं. शीर्षक **पृष्ठ**

१.१ शोधशीर्षक

१.२ शोध प्रयोजन

१.३ समस्या कथन

१.४ अध्ययनको उद्देश्य

१.५ प्राक्कल्पना

१.६ अध्ययनको औचित्य

१.७ अध्ययनको सीमाङ्कन

१.८ पूर्वकार्यको समीक्षा

१.९ शोधपत्रको रूपरेखा

परिच्छेद दुई

सैद्धान्तिक परिचय

२.१ चिठी तथा निवेदनको सैद्धान्तिक परिचय

२.१.१ पृष्ठभूमि

२.२ भाषिक सीप र चिठी तथा निवेदनलेखन

२.२.१ भाषापाठ्यक्रम, भाषापाठ्यक्रम र लेखाइ सीप

२.२.१.१ भाषापाठ्यक्रम

२.२.१.२ भाषापाठ्यपुस्तक

२.२.१.३ लेखाइ सीप

२.२.२ लेखाइ शिक्षणको आवश्यकता र महत्त्व

२.२.३ लेखाइ सीपको विकासमा चिठी तथा निवेदन लेखनको स्थान

२.२.४ विद्यालय तहमा चिठी तथा निवेदन शिक्षणको प्रयोजन

२.२.५ विद्यालय तहका वर्तमान पाठ्यक्रमहरूका चिठी तथा निवेदन स्थान र शिक्षण प्रक्रिया
२.२.५.१ प्राथमिक शिक्षा पाठ्यक्रम, २०४९
२.२.५.२ निम्न माध्यमिक पाठ्यक्रम २०५८ (परिमार्जित संस्करण)
२.२.५.३ माध्यमिक शिक्षा पाठ्यक्रम
२.३ सारांश

परिच्छेद तीन

अध्ययन विधि

३.१ जनसंख्याको पहिचान
३.२ प्रतिनिधि नमुना
३.३ सामग्री निर्माण
३.४ तथ्यांक संकलन
३.५ व्याख्या, विश्लेषण र प्रस्तुतीकरण

परिच्छेद चार

चिठीलेखनको व्याख्या र विश्लेषण

४.१ विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.२. सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.३ निजी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.४ नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.५ नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.६ छात्रा विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.७ छात्र विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विवरण
४.८ सारांश:

परिच्छेद पाँच

निवेदनलेखनको व्याख्या र विश्लेषण

५.१ समग्र विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण
५.२ सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण
५.३ निजी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण

५.४ नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण

५.५ नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण

५.६ छात्रा विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण

५.७ छात्र विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता विवरण

५.८ सारांश

परिच्छेद ६

६.१ विभिन्न समूहहरूमा चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति

६.१.१ सरकारी र निजी दुवै किसिमका विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको तुलना

६.१.२ नेपाली मातृभाषी र नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलना

६.१.३ छात्र तथा छात्राहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलना

परिच्छेद सात

७.१ निष्कर्ष

७.२ सुझाव

७.३ शैक्षिक प्रयोजन

७.४ भावी अनुसन्धानका लागि सम्भावित शीर्षकहरू

तालिका सूची

तालिका नं.	शीर्षक	पृष्ठ
४.१	विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.२.	सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.३	निजी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.४	नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.५	नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.६	छात्रा विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
४.७	छात्र विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.१	समग्र विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.२	सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.३	निजी विद्यालयका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.४	नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.५	नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.६	छात्रा विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
५.७	छात्र विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता प्रतिशत	
६.१	विभिन्न समूहहरूमा चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति	
६.१.१	सरकारी र निजी दुवै किसिमका विद्यालयका विद्यार्थीहरूको चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको तुलना	
६.१.२	नेपाली मातृभाषी र नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलना	
६.१.३	छात्र तथा छात्राहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलना	

शोधसार

शोधशीर्षक: कक्षा ७ पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको अध्ययन

शोधार्थीको नाम: काशीराज खतिवडा

शैक्षिकवर्ष: २०५९/०६१

क्याम्पस विभाग: नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि. कीर्तिपुर

शोधनिर्देशक: प्रा.डा. हेमाङ्गराज अधिकारी

पृष्ठ:

उदयपुर जिल्लाका कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमता कस्तो छ ? सरकारी र निजी विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमा चिठी-निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक, स्थिति के-कस्तो छ ? भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा नेपाली मातृभाषी तथा नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति कस्तो छ ? लैङ्गिक आधारमा छात्र र छात्रा विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति के-कस्तो छ ? उक्त कक्षा पूरा गरेका विद्यार्थीहरूमा चिठी-निवेदनलेखनसम्बन्धी के-कस्ता कमीकमजोरीहरू रहेका छन् ? चिठी र निवेदनलेखन सुधारका लागि के-कस्ता सुझावहरू हुनसक्छन् ? भन्ने विषयलाई मुख्य समस्या मानेर प्रस्तुत शोधकार्य गरिएको छ । यिनै समस्यासँग सम्बन्धित कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमता पहिचान गर्नु, सरकारी र निजी विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको चिठी तथा निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति पहिल्याउनु, भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा नेपाली मातृभाषी र नेपाली विभातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति पहिल्याउनु, लैङ्गिक आधारमा छात्र र छात्रा विद्यार्थीहरूको चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति पहिल्याउनु, उक्त विद्यार्थीहरूमा चिठी र निवेदनलेखनसम्बन्धी के-कस्ता कमीकमजोरीहरू

पहिचान गर्नु र ती कमीकमजोरीहरूको निराकरण गर्न आवश्यक सुझाव दिने उद्देश्यहरूमा यो शोधकार्य केन्द्रित छ ।

यस शोधकार्यको शीर्षक सोझै विद्यार्थीहरूसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित भएकाले विद्यार्थीहरूलाई केन्द्रविन्दु मानेर नमुना सर्वेक्षण विधिबाट यस अध्ययनलाई अगाडि बढाइएको छ । यस अध्ययन अनुसन्धानका लागि उदयपुर जिल्लाभित्रका ५/५ वटा सरकारी र निजी विद्यालयहरूबाट १०/१० जनाको सङ्ख्यामा विद्यार्थीहरूलाई प्रतिनिधि जनसङ्ख्याको रूपमा चयन गरिएको छ । यसरी प्रस्तुत शोधकार्य मूलतः क्षेत्रीय सामग्री सङ्कलन विधि र अंशतः पुस्तकालय विधिमा आधारित छ । उपलब्ध तथ्याङ्कहरूको वस्तुगत अध्ययनका लागि समूहगत प्रतिशताङ्क (Percentile) श्रेणी निर्धारण गरी विद्यार्थीहरूको चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको पहिचान गरिएको छ ।

यस शोध अध्ययनको निष्कर्षलाई बुँदागत रूपमा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

१. कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको समग्रमा चिठी र निवेदनलेखन क्षमता सन्तोषजनक रहेको देखिन्छ । यस अध्ययनमा ५० प्रतिशतभन्दा माथि चिठीलेखन क्षमता मापन गराउन सफल विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या ६७ प्रतिशत देखिनुले यस कुराको पुष्टि गरेको छ ।

२. सरकारी र निजी विद्यालय समूहका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमताको तुलना गर्दा सरकारी विद्यालयभन्दा निजी विद्यालय समूहका विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता उच्च रहेको देखिन्छ ।

३. समान विद्यार्थी सङ्ख्याका प्रतिशतको आधारमा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको चिठीलेखन क्षमता विमातृभाषी विद्यार्थीहरूकोभन्दा आंशिक रूपमा सन्तोषप्रद देखिन्छ ।

४. छात्र तथा छात्रा समूहका विद्यार्थीहरूको लैङ्गिकताका आधारमा चिठीलेखन क्षमताको तुलनात्मक अध्ययन गर्दा छात्रा समूहका विद्यार्थीहरू चिठीलेखनमा केही सक्षम रहेको पाइन्छ ।

५. समग्रमा कक्षा सात पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता उच्च रहेको देखिन्छ । यस अध्ययनमा ५० प्रतिशतभन्दा माथि निवेदनलेखन क्षमता मापन गराउन सफल विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या ७७ प्रतिशत देखिनुले यस कुराको पुष्टयाइँ गरेको छ ।

६. सरकारी र निजी विद्यालय समूहका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमताको तुलना गर्दा सरकारी विद्यालय समूहका विद्यार्थीहरूभन्दा निजी विद्यालय समूहका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता उच्च रहेको देखिन्छ ।

७. समान विद्यार्थी सङ्ख्याका प्रतिशतको आधारमा नपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरू र नेपाली विमातृभाषी विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता समान देखिन्छ ।

८. लैङ्गिकताका आधारमा छात्र तथा छात्रा समूहका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमताको तुलनात्मक अध्ययन गर्दा छात्राभन्दा छात्र समूहका विद्यार्थीहरूको निवेदनलेखन क्षमता केही उच्च देखिन्छ ।

९. सामान्य ढाँचा, विषयवस्तु, भाषिक शुद्धता र शैली, शिल्प चिठी र निवेदनलेखन क्षमताको सङ्गठनात्मक ढाँचा चिठी र निवेदनलेखनका केन्द्रीय पक्ष हुन्, यसतर्फ विद्यार्थीहरूमा बढी मात्रामा जानकारी रहेको तथ्य प्रस्तुत अध्ययनले देखाएको छ ।

१०. सरकारी विद्यालयहरूमा योजनाबद्ध शिक्षण सिकाइ सान्दर्भिक हुन नसक्नु तथा निजी विद्यालयमा एउटै विषयमा बढी अध्यास गराइनुले विद्यार्थीहरूको स्वतन्त्र अभिव्यक्ति क्षमतामा सामान्य रूपमा असर पुऱ्याएकै देखिन्छ । यसर्थ विद्यार्थीहरूमा सिर्जनात्मक अभिव्यक्ति क्षमता विकास गर्दै लेखाइ सीपमा सक्षम बनाउनु चिठी तथा निवेदनलेखन शिक्षणलाई व्यवस्थित गरिनुपर्दछ ।

व्यक्तिगत विवरण

फोटो

नाम	-	काशीराज खतिवडा
जन्म मिति	-	२०२३/०३/१५
बुबाको नाम	-	श्री खड्गप्रसाद खतिवडा
आमाको नाम	-	श्रीमती कृष्णा खतिवडा
स्थायी ठेगाना	-	त्रियुगा नगरपालिका, वडा नं. ९, श्रीपुर, उदयपुर
अस्थायी ठेगाना	-	कटारी गा.वि.स., वडा नं. ३, तल्लो कटारी, उदयपुर

<u>शैक्षिक योग्यता</u>

एस.एल.सी.	- श्री जनज्योती उच्च माधयमिक विद्यालय, चन्द्रनिगाहपुर, रौतहट
आइ.ए.	- श्री सुनसरी क्याम्पस इनरुवा, सुनसरी
बी.ए.	- श्री त्रियुगा जनता बहुमुखी क्याम्पस, गाईघाट, उदयपुर
बी.एड्. (एक वर्षे)	- श्री वी.पी. कोइराला क्याम्पस, जनकपुरधाम
एम.एड्.	- श्री त्रिभुवन विश्वविद्यालय कीर्तिपुर, काठमाडौं

<u>अनुभव</u>

- २०५३ देखि हालसम्म कार्यरत शिक्षक (श्री त्रिवेणी उच्च माध्यमिक विद्यालय, कटारी, उदयपुर)

<u>सन्दर्भसूची</u>

१. प्रा.डा. श्री हेमाङ्गराज अधिकारी

शोध निर्देशक

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग त्रिभुवन विश्वविद्यालय

कीर्तिपुर

२. श्री राजेन्द्रप्रसाद निरौला

प्र.अ.

श्री त्रिवेणी उच्च माध्यमिक विद्यालय, कटारी, उदयपुर

सन्दर्भसूची

- अधिकारी, हेमाङ्गराज (सं. २०६३), नेपाली भाषा शिक्षण, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- अधिकारी, हेमाङ्गराज (दो.सं. २०५५), समसामयिक नेपाली व्याकरण काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- अधिकारी, हेमाङ्गराज (चौ.सं. २०५९) भाषाशिक्षणः केही परिप्रेक्ष्य तथा पद्धति, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- अधिकारी, हेमाङ्गराज (२०५९), सामाजिक र प्रायोगिक भाषा विज्ञान, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- अधिकारी, हेमाङ्गराज र केदारप्रसाद शर्मा (चौ.सं. २०६१) प्रारम्भिक नेपाली शिक्षण, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- अधिकारी, हेमाङ्गराज र बद्रीविशाल भट्टराई (सम्पा. २०६१) प्रयोगात्मक नेपाली शब्दकोश, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- खनाल, पेशल (२०६१ दो.सं.) शैक्षिक अनुसन्धान पद्धति, काठमाडौं, स्टुडेन्ट्स बुक्स पब्लिसर्स
- गौतम, रामप्रसाद (प.सं. २०६१) भाषिक अनुसन्धान विधि, दीक्षान्त पुस्तक भण्डार, कीर्तिपुर
- ज.व.रा., स्वयंप्रकाश र अन्य (२०५८ प्र.सं.), शिक्षामा मापन तथा मूल्याङ्कन, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- ढुङ्गेल, भोजराज र दुर्गाप्रसाद दाहाल (सं. २०६३), परिचयात्मक नेपाली भाषा शिक्षण, काठमाडौं, एम.के. पब्लिसर्स एण्ड डिस्ट्रिब्यूटर्स

- ढुङ्गेल, भोजराज र दुर्गाप्रसाद दाहाल (सं. २०६३), नेपाली भाषाशिक्षण, काठमाडौं, एम.के. पब्लिसर्स एण्ड डिस्टिब्यूटर्स
- दाहाल बल्लभमणि र अन्य (सं.२०४३), अनिवार्य नेपाली शिक्षण-निर्देशन, काठमाडौं, पा.वि.के.त्रि.वि., कीर्तिपुर
- निरौला, दीपकबाबु (२०६२) "कक्षा नौ पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको निबन्धलेखन क्षमताको अध्ययन" अप्रकाशित स्नातकोत्तर शोधपत्र, ने.भा.शि.वि., त्रि.वि., कीर्तिपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०४९), प्राथमिक शिक्षा पाठ्यक्रम, सानो ठिमी, भक्तपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०५०), निम्नमाध्यमिक नेपाली पाठ्यक्रम, (दो.सं. २०५७) सानो ठिमी, भक्तपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०५५), माध्यमिक नेपाली पाठ्यक्रम, (दो.सं. २०५७) सानो ठिमी, भक्तपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०६१), निम्नमाध्यमिक तहको विशिष्टीकरण तालिका, सानो ठिमी, भक्तपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०६१), माध्यमिक तहको विशिष्टीकरण तालिका, सानो ठिमी, भक्तपुर
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (पुनर्मुद्रण २०६३), हाम्रो नेपाली किताब कक्षा ८ पाठ्यपुस्तक
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (पुनर्मुद्रण २०६३), हाम्रो नेपाली किताब कक्षा ७ पाठ्यपुस्तक
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (पुनर्मुद्रण २०६३), हाम्रो नेपाली किताब कक्षा ६ पाठ्यपुस्तक

- पोखरेल, बालकृष्ण र अन्य -पाँचौं सं. २०६०) नेपाली बृहत् शब्दकोश, काठमाडौं, ने.रा.प्र.प्र.
- बधु, चुडामणि (२०५२), अनुसन्धान तथा प्रतिवेदनलेखन काठमाडौं, रत्नपुस्तक भण्डार
- भण्डारी, पारसमणि (२०६३) स्नातकोत्तर नेपाली शोध विवरण, न्यू हिरा बुक्स इन्टरप्राइजेज, कीर्तिपुर
- लम्साल, रामचन्द्र (२०५७ दो.सं.), कोश विज्ञान र नेपाली कोश, काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- लम्साल, रामचन्द्र र अन्य (प्र.सं. २०६२) नेपाली भाषा शिक्षण काठमाडौं, विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
-
- शर्मा, केदारप्रसाद र माधवप्रसाद पौडेल (प्र.सं. २०६०), नेपाली भाषा र साहित्य शिक्षण, काठमाडौं; न्यू हिराबुक्स इन्टरप्राइज, कीर्तिपुर
- सुवेदी, अर्जुनप्रसाद (सं. ०६०/०६१), नेपाली भाषा शिक्षण
- Shrestha Keshav Narayan and Dev Ratna Kansakar (B.S. 2056), Quantitative, Techniques for Economic, Kathmandu; Sewa Publishers

पत्रिकाहरू

- सम्प्रेषण पहिलो (२०६१) नेपाली भाषा शिक्षा विभाग त्रि.वि. कीर्तिपुर
- सम्प्रेषण दास्रो (२०६२) नेपाली भाषा शिक्षा विभाग त्रि.वि. कीर्तिपुर
- सम्प्रेषण तेस्रो (२०६३) नेपाली भाषा शिक्षा विभाग त्रि.वि. कीर्तिपुर

परिशिष्ट - क

चिठीलेखन उपयोगमा आएको प्रश्न

प्रश्न नं. १ “दशैमा घर आउँदा नेपाली शब्दकोश ल्याइदिनु” भन्दै काठमाडौं बस्ने आफ्नो दाजुलाई चिठी लेख ।

परिशिष्ट - ख

निवेदनलेखन उपयोगमा आएको प्रश्न

प्रश्न नं. १ “छात्रवृत्ति पाऊँ” भन्दै आफ्नो विद्यालयका प्र.अ.लाई निवेदन लेख ।

परिशिष्ट - ग

चिठी तथा निवेदन मूल्यांकन नमुना तालिका

शीर्षक	सामान्य ढाँचा				विषयवस्तु				भाषिक शुद्धता				शैली शिल्प			
अंक	५				५				५				५			
	निम्न	मध्यम	उत्तम	अति उत्तम	निम्न	मध्यम	उत्तम	अति उत्तम	निम्न	मध्यम	उत्तम	अति उत्तम	निम्न	मध्यम	उत्तम	अति उत्तम
	१.५	२.५	३.५	४.५	१.५	२.५	३.५	४.५	१.५	२.५	३.५	४.५	१.५	२.५	३.५	४.५

परिशिष्ट - घ

प्रतिनिधि नमुना विद्यालय तथा विद्यार्थीहरूको नामावली

क.सं.	छात्रको नाम	क.सं.	छात्राको नाम
१. श्री उदयसी अंग्रेजी उच्च मा.वि. जलजले उदयपुर			
१	पवन घिमिरे	१	लक्ष्मी झा
२	हिमाल गुरागाईँ	२	माधवा दाहाल
३	सिद्धान्त दत्त	३	शीला प्रविण
४	समीर कोइराला	४	देवयानी शाह
५	दिनेशकुमार यादव	५	प्रवीणा सिंह
२. श्री जनता मा.वि. देउरी, उदयपुर			
१	शंकरकुमार शाक्य	१	पुनेश्वरी वि.क.
२	आकाश कार्की	२	सविताकुमारी चौधरी
३	दीपक खड्का	३	रविना पोखरेल
४	किशोरकुमार चौधरी	४	सुनिता सिग्देल
५	हरि काफ्ले	५	खुस्बु मिश्र
३. श्री नमुना स्कुल गाईघाट, उदयपुर			
१	गिरेन्द्र बस्नेत	१	कञ्चन दाहाल
२	विनोद खड्का	२	कल्पना तामाङ्ग
३	राजदिश राई	३	जानुका बराल
४	कुशलराज आचार्य	४	निरुना राई
५	पशुपति बस्नेत	५	गोमा बास्तोला
४. श्री मदरलैण्ड आवासीय मा.वि, कटारी			
१	सुरेश धमला	१	सुशीला कार्की
२	दीपक घिमिरे	२	एलिना लामा
३	सुदर्शन बराल	३	दीपा तामाङ्ग

४	सुबोध घिमिरे	४	तारा लामा
५	सरोज थापा	५	उरुषा ढुङ्गाना
५. श्री निम्न मा.वि. मरुवा, उदयपुर			
१	दिलबहादुर दनुवार	१	भीममाया तामाङ्ग
२	जीवन मगर	२	कविता दनुवार
३	बिष्णुबहादुर दनुवार	३	जानुका मगर
४	युवराज खत्री	४	कृष्णमाया माझी
५	भेषबहादुर मगर	५	सन्ध्या बस्नेत
६. श्री रामजानकी मा.वि. मोतिगढा, उदयपुर			
१	मो. एहशान खान	१	अम्बु सुनार
२	सन्तोष भट्टराई	२	सोनी श्रेष्ठ
३	आकाश श्रेष्ठ	३	बबिता श्रेष्ठ
४	रोहनकुमार श्रेष्ठ	४	शाम्बिका राउत
५	बाबुराम माझी	५	अल्फा वि.क.
७. सगरमाथा इङ्लिस बोर्डिङ्गस्कुल, कटारी			
१	सन्तोष पराजुली	१	आरती श्रेष्ठ
२	साकार खड्का	२	लेखा सुनुवार
३	सुजित दाहाल	३	क्रान्ति राई
४	नवराज खत्री	४	नमुना थापा
५	निराजन पराजुली	५	तिव्रता तिमल्सिना
८. श्री त्रिवेणी उ.मा.वि., कटारी, उदयपुर			
१	सुदेश राउत	१	दिलीषा तामाङ्ग
२	लेखकुमार राईदनुवार	२	षट्तीला ढुङ्गाना
३	पुरुषोत्तम दनुवार	३	सीता खत्री
४	जितेन्द्र चौधरी	४	विमला राई
५	प्रवीण राई	५	सिर्जना तामाङ्ग
९. श्री जनता कालिका मा.वि., सोरुङ्गछविसे			

१	लोकबहादुर मगर	१	पीपला थापा
२	जीतबहादुर वि.क.	२	पम्फा राना
३	कृष्णहरि भट्टराई	३	प्रतिभा यादव
४	जीतबहादुर बानियाँ	४	हिमला श्रेष्ठ
५	अमृतकुमार मगर	५	प्रमिला भट्टराई